

Insan Hakların Cümlä Deklaratiyası

Kabledildi hem bildirildi 217 A (III) Birleşmiş Milletlär Kurulun Genel Asambleyasının kararınan 1948 yılda dekabrının onunda

Respublika Moldovadaki İnsan hakları merkezi

Basılêr Birleşmiş Milletlär Kurulun Moldovadaki İlerlemä Programasının Yardımınan

Preambula

ESABA ALARAK, ani insan aylesi azaların kişilik saygılı, onnarın birtakım hem ayrılmaz hakların tannması serbestliin, dooruluun hem ömür-dünnää usuluun temelidir; hem

ESABA ALARAK, ani insan haklarına gösterilän saygısızlıktan hem aşaalıktan kaynaklanan yabannık darıldêêr insannın üzü, hem ani ölä bir dünnää kurulması, nerdä insannarda olacek söz hem düşünmek serbestlii hem olmayacak korku hem sıkıntı, insannarın bir üsek isteysi gibi bildirildi; hem

ESABA ALARAK, ani insan hakları lääzım korunsun kanon kuvedinnän, ani olmasın ölä, açan insan, bitki çözüm gibi, zorbalaa hem baskıya karşı istar-istemaz kalêr yapsın kalkıntı; hem

ESABA ALARAK, ani lääzım halklar arasında dostluk baalantıların ilerlemesinä yardımcı olmaa; hem

ESABA ALARAK, ani Birleşmiş Milletlär halkları kendi Ustavında tekrarladılar inandıklarını insannarın temel haklarına, insan kişiliin onuruna hem kıymetinä hem da adamnarlan karıların birtakım haklarına hem karar aldılar sotal ilerlemesine yardımcı olmaa hem taa bol serbestliktä yaşamak koşullarını iileştirmää; hem

ESABA ALARAK, ani aza devletlär söz verdilär, Birleşmiş Milletlär Kurulunnan birliktä, cümlä insan hakların hem temel serbestliklerin saygılanmasına yardımcı olmaa;

hem

ESABA ALARAK, ani bu haklar hem serbestliklär tabeetin universal annaşılmaları bu baalantıyı bütünnä tamannamak içik pek maanalıdır,

GENEL ASAMBLEYA

bildirir bu İnsan Hakların Cümlä Deklaraıyasını ölä bir problema gibi, angısını lääzım özensinnär çözmää hepsi halklar hem devletlär, aniki herbir insan hem cümlenin herbir organı, dayma göz altında tutarak bu Deklaraıyayı savaşınnar aydınlatmakları hem üretmeklän yardım etmaa bu hakların hem serbestliklerin saygılanmasına naıonal hem halklararası progresiv işlärilän onnarın tanıtılmasına hem tamannanmasına nicä Kurula girän devletlerin halkları arasında, ölä da o halklar arasında, angıları bulurlar o devletlerin kanonları altında olan topraklarda.

Yazı 1

Insannar hepsi duuêrlar serbest hem birtakım kendi kıymetindä hem haklarında. Onnara verilmiş akıl hem üz da lääzım biri-birinä davransınnar kardaşlık ruhuna uygun.

Yazı 2

Herbir insanda lääzım olsun hepsi bu Deklaraıyada bildirilän haklar hem serbestliklär, hiçbir ayrıntısız soy, deri rengi, adam hem karı, dil, din, politika yada başka inandıkları, mülk, insan boyu eki başka durum bakımından.

Bundan başka diil lääzım yapılsın hiçbir ayrıntı devletin ya insanın yaşadı topraan politika statusuna görä, bakmayarak o toprak serbest mi, bakımını mı, kendibaşına kullanmayan mı osa suverenitetindä başka türlü sınırlamalı mı.

Yazı 3

Herbir insanın yaşamak, serbestlik hem kişiliinä dokunmamak hakkı var.

Yazı 4

Kimsey diil lääzım tutulsun esirliktä ya serbestsiz durumda; esirlik hem esir satılması hiçbir türlü kabledilmeer.

Yazı 5

Kimsey diil lääzım zeetlensin, zorlaştırılsın yada cezalandırılsın zulumca eki insan şanını aşaalayan davranışlan.

Yazı 6

Herbir insanın, nerdä da o bulunsa, var hakkı daava subyekti olarak tanınmaa.

Yazı 7

Herbir insan kanona karşı denk hem herkezin, bir ayrıntısız, var birtakım hakkı kanonnan korunmalı olmaa. Hepsi insannarın birtakım hakkı var bu Deklaraıyayı bozan diskriminaıyadan hem bölä diskriminaıya fitlemesindän korunmalı olmaa.

Yazı 8

Herbir msanın hakkı var legal millet daavalarından haklarını efektivli geeri almaa, eer kostituıya ya kanon tarafından

ona verilän haklar korunmazsalar.

Yazı 9

Kimsey yok nasıl zakonsuz zorlan kapansın, tutulsun yada erindän kaldırılsın.

Yazı 10

Herbir insanın haklarını hem borçlarını belirtmāk için hem ona çıkarılan kabaatlamanın sebepli olup-olmadını göstermāk için var hakı, cümlä birtakımnık temelindä, istemäa onun daavası bakılsın açık hem dooruluk kurallarına uygun olarak baalı olmayan hem tarafsız olan sudta.

Yazı 11

Herbir kabaatlı bulunan insanın hakı var kabaatlı sayılmamaa, eer onun kabaatı zakona görä açık araştırmaklan ortaya çıkarılmadıysa hem ona hertürlü korunma kolaylı verilmediysä.

Kimsey yok nasıl cezalandırılısın ölä bir cürüm (zakona uymayan iş) yapması için yada yapmaması için, eer yapıldı zamanda o cürüm nañional zakonnarına görä hem halklararası haka görä cezalanan kabaat sayılmadıysa. Hem yok nasıl kabaatlıya verilsin taa aar ceza, nekadar vardı nasıl verilsin o vakıtta, açan cürüm yapılmış.

Yazı 12

Kimseyin yok nasıl kanonsuz karışılısın kendi kişi hem aylä yaşamasına, kanonsuz dokunulsun onun evinä, onun Yazışma saklıluna yada onun kıymetinä hem adına. Herbir insanın var hakı kanonnan korunmalı olmaa bölä karışmalardan eki bölä dokunmalardan.

Yazı 13

Herbir insanın var hakı serbest er diiştirmäa hem herbir devletin sınırlarında kendisinä oturmak eri ayırmaa.

Herbir insanın var hakı çıkmaa memlekettän, bu sırada kendi memleketindän da, hem dönmäa memleketinä.

Yazı 14

Herbir insanın var hakı sıkıştırmalardan başka memleketlerdä koruntu aaramaa hem o koruntuyu kullanmaa.

Bu hak yok nasıl kullanılsın, eer sıkıştırma yapılsın gerçektän politikaya baalı olmayan bir kabaat için yada Birleşmiş Milletlär kurulun neetlerine hem prinñiplerine karşı gidän işlär için.

Yazı 15

Herbir insanın var vatandaşlık hakı.

Kimseydän yok nasıl kanonsuz alınsız onun vatandaşlı yada onun hakı kendi vatandaşlımı diiştirmäa.

Yazı 16

1.Yaşlarını dolduran adamnarın hem karıların var hakı, hiçbir sınırlamasız soy, milletlik ya din üzerinä, evlenip aylä kummaa. Onnarın hakları birtakım evlenirkän, evlenmektä bulunarkan hem ayrılarkan.

Evlenmāk olabilir sade karşılıklı iki tarafın bütün serbestliinnän hem kayıllınnan.

Aylä— cümlenin bir natural hem ana kısmı hem onun var hakı cümlä hem devlet tarafından korulu olmaa.

Yazı 17

Herbir insanın var hakı mal saabisi olmaa tek başına yada başkasınnan birliktä.

Kimseyin elindän zakonsuz mal diil läazım alınsın.

Yazı 18

Herbir msanın var serbestli düşünmāk, üz hem din hakı; bu haka girer serbestlik diiştirmäa kendi dinini ya inandıklarını hem tutmaa kendi dinini ya inandıklarını tek başına ekı başkasınnan birliktä, halka açık üürenmäa, duva etmäa hem din ritual adetlerini kullanmaa.

Yazı 19

Herbir insanın var hakı serbestli fikirlerine hem onnarın serbestli açıklamasına; bu haka girer serbestlik engelsiz kendi fikirlerine uymaa hem serbestlik aaramaa, kabletmäa hem daatmaa bilgi hem fikir hertürlü hem devlet sınırlarına baalı olmayarak.

Yazı 20

Herbir insanın var hakı uslu toplantı hem kuruluş serbestliinä.

Kimseyi yok nasıl zorlaştırmaa girsın nesoy-sa kuruluşu (asotiatieyä).

Yazı 21

Herbir insanın var hakı pay almaa kendi devletin kullanmasında doorudan yada seçilmiş vatandaşlann aracılınnan.

Herbir insanın var birtakım hakı kendi memleketindä devlet izmetinä giräbilmää.

Halkın isteyişi lääzım olsun önderlik kuvedin temeli; bu isteyiş laazım belli edilsin periodik hem falş olmayan seçimnerdä, angıları lääzım yapılsınar universal hem birtakım seçim hakınan, saklı kiyat atmaklan yada başka denk maanalı, kiyat atmanın serbestliini koruyan formalarlan.

Yazı 22

Herbir insanın, cümlä azası olduu için, hakı var sotial yardımına hem onun saygılun yardımını olması için hem kişiliin serbestli ilerlemesi için lääzım olan ekonomika, soñial hem kultura hakların gerçekteştirmesinä national yardımnanı hem milletlärarası işbirlii yolunnan hem herbir devletin yapılışına hem kaynaklarına uygun olarak.

Yazı 23

Herbir insanın var hakı çalışmaa, serbestli iş ayırmaa, dooru hem uygun iş kolaylıklarında çalışmaa hem işsizliktän korunmalı olmaa.

Herbir insanın var hakı hiçbir ayırtısız birtakım iş için birtakım ödek kabletmää.

Herbir çalışan insanın var hakı almaa dooru hem kanaatlı ödek, angısı eter insanca yaşamaa ona hem onun aylesinä hem angısına, lääzım olduynan, eklener başka sotial yardımnanı.

Herbir insanın var hakı kurmaa profesional birlikleri hem girmää profesional birliklerinä kendi intereslerini korumaa deyni.

Yazı 24

Herbir insanın var hakı dinnenmä hem boş vakıda, bu arada çalışma günün akıllıca sınırlanmasına hem periodik ödekli izinina (otpuskaya).

Yazı 25

Herbir insanın var hakı ölä yaşamak uuruna, bu sıraya girer imeesi, giyimi, evi, saalık bakımı hem lääzım olan soñial izmetleri, angısı lääzım olêr korumaa saalını hem varlını, kendisinin hem aylesinin, hem hakı yarımsız kalmamaa işsizlik, hastalık, sakatlık, ihtärlık yada başka olabilirli durumda, açan o kendisinä baalı olmayan sebeplär üzerinä geçinmesi için kaynaksız kalabilir.

Analık hem uşaklık vererlär bir ayırı bakım hem yardım hakı. Hepsi uşaklar, duuan evliliktä ya evlilik dıñında, lääzım kabletsinnär birtakım sotial yardımı.

Yazı 26

Herbir insanın var üürenmäk hakı. En az başlantı hem genel üürenmäk lääzım olsunnar ödeksiz. Başlantı üürenmäk lääzım olsun hepsi için. Tehnika hem zanaat üürenmesi için yol lääzım açık olsun herkezinä, üüsek üürenmäk tä lääzım hepsi için birtakım açık olsun herkezin becerdimä görä.

Üürenmäk lääzım ön versin insan kişiliin dolu ilerlemesmä hem da insan hakların hem temel serbestliklerin taa büyük saygılanmasına. Üürenmäk lääzım yardım etsin karşılıklı annaşmak, saburluk hem dostluk olsım hepsi miiletlär, soy hem din grupaların arasında hem yardım etsin Birleşmiş Kurulun barış koruma çalışmalarına.

Ana-bobanın var üstün hakı kendi küçük yaşlı uşaklarına üürenmäk forması ayırmaa.

Yazı 27

Herbir insanın var hakı serbestli pay almaa cümlenin kultura yaşamasında, hoşlanmaa incä zanaatlan, pay almaa bilim ilerlemesindä hem faydalanmaa onun hayırlarınnan.

Herbir insanın var hakı korunsun onun moral hem material interesleri, kaynaklanan onun yaptı bilim, literatūra ya artistik yaratmalarından.

Yazı 28

Herbir insanın var hakı ölä bir soñial hem halklararası düzenä, angısında bütün haklar hem serbestliklär, sıralanan bu Deklarañiyada, gerçek olabileceklär.

Yazı 29

Herbir insanın cümlä karşısında borçları var, sade cümledä olur gerçeklensin kişiliin serbest hem bütün ilerlemesi.

Haklarını hem serbestliklerini gerçekteştirärkän herbir insana sade ölä sınırlama yapılabilir, angısı kanona görä uygulanmış saade neetlän gerçekteştirmää aalemin haklarının hem serbestliklerinin tanınmasını hem saygılanmasını hem da demokratik toplumunda dooru moral isteklerinä, cümlä düzeninä hem cümlä yaşamak bolluuna uygun olması için.

Bu hakların hem serbestliklerin gerçekteştirilmesi hiçbir türlü diil lääzım aykırı gitsin Birleşmiş Milletlär Kurulun neetlerinä hem prinñiplerinä.

Yazı 30

Bu Deklarañiyada bişey yok nasıl yorumnansın osoy, sansın bir devletä, kişi grupasına yada ayırı kişilerä veriler hak ölä bir çalışmada bulunmaa, angısı önnendiriler bu Deklarañiyada sıralanan hakları hem serbestlikleri yok etmää.